

domein van het woud verlaten; wij rollen door het dorpje Les Sablons, dan tusschen akkers en landhuizen en komen kort daarop aan in het pittoreske stadje Moret-sur-Loing — „antique et royale cité” — dat een der oudste vestingen van den Gatinais was, en nog veel van zijn vroeger karakter bewaard heeft. De kerk, welks vroegste gedeelte uit de twaalfde eeuw dagteekent, bevat eveneens de keurigste details van latere gothiekvormen die men zich denken kan; de twee poorten die de hoofdstraat aan hare einden afsluiten, zijn mooie overblijfselen van middeleeuwschen vestingbouw; en van de oude, steenen brug over den Loing, waartegen een paar halfvervallen watermolens aanhangen, geniet men een verrukkelijk uitzicht op de oevers van dat riviertje.

Biedt Moret een eigenaardige bekoorlijkheid door zijn typig karakter, de omgeving er van is rijk aan mooie natuurafereelen. Daarom is het langen tijd reeds een punt van aantrekking voor schilders geweest, zoo zelfs dat er in de laatste jaren een artisten-kolonie gevestigd is die veel overeenkomst vertoont met die welke van Barbison heeft gemaakt wat het is.

Weinig of niets in die omgeving herinnert aan het grootsche woud dat toch zoo dicht nabij is; en vooral onderscheidt zij zich door haar rijkdom aan water. De Loing, welks groenende oevers met wilgen beplant zijn, kronkelt door een breede vallei met weiden en allerlei geboomte, waaronder de geurige

hagedoorn en de stijle populieren het meest voorkomen. Op korten afstand daarvan slingert in breede bochten het kanaal dat langs Montargis de Seine met de Loire verbindt, en welks oppervlak door een vijftiental sluizen is gemaakt tot een reuzentrap van water met lage treden, waarover het een voortdurend bewegen is van groote, platte schuiten, waarvan er zelfs uit België komen. Dezen zijn dan herkenbaar aan hunne properheid en aan de kleurige tuigen van netwerk vol ver hoorbare schelletjes, waarmee de ezeltjes zijn behangen die hier als trekdieren worden gebruikt.

Een van de mooiste en tegelijk aardigste punten in de omgeving van Moret — aardig om zijn groote levendigheid — is wel dat waar, bij Saint-Mammès, de Loing zich met de Seine vereenigt en tegelijk het kanaal in den grooten stroom uitmondt.

Het is daar in die rivierhaven, op het water en op de kaden, een altijd druk gedoe van varenslieden, van schuitenmakers en van boerenvolk; maar een gedoe dat, ondanks het drukke verkeer dat hier heerscht, toch een landelijk karakter blijft bewaren. En daarlangs stroomt, voornaam, stil, breed, de groote rivier, in een bocht die maakt dat er maar een kort stuk van is te zien, en over welke heen wij, achter de hellingen van Veneux-Nadon, de donkere boomtoppen van het woud in den neveligen atmosfeer waarnemen... en het is alsof zij van verre, ons, aan het eind van onze tocht, een laatst vaarwel toezenden.

Parijs, November 1909.

